

Tendències

Les prioritats de salut pública

El tabac eleva el risc de càncer de mama i de pròstata

Metges dels EUA amplien la llista de malalties relacionades amb fumar

JOSEP CORBELLA
Barcelona

El tabaquisme augmenta un 30% el risc de morir per càncer de mama i un 43% el de morir per càncer de pròstata, segons un estudi de la Societat Americana del Càncer que ha analitzat dades de gairebé un milió de persones al llarg d'onze anys.

L'estudi amplia la llista de malalties potencialment mortals directament causades pel tabac. Fins ara s'atribuïen al tabac 21 d'aquestes malalties –entre elles, onze tipus diferents de càncer–. El nou estudi demostra que el tabac és causa segura de cinc malalties més i causa probable d'unes altres cinc.

“Els nostres resultats sugge-

reixen que el nombre de persones que moren cada any pel fet de fumar cigarrets pot ser substancialment més gran del que es calcula actualment”, conclouen els investigadors a la revista *The New England Journal of Medicine*, on avui presenten els seus resultats.

L'estudi confirma que la mortalitat és més alta entre persones fumadores que entre no fumadores, la qual cosa no és una novetat. Concretament, les persones que fumen moren, de mitjana, deu anys abans.

Tot i això, en analitzar les causes de l'excés de mortalitat entre fumadors, s'ha observat una dada que no quadrava. Les malalties atribuïdes al tabac expliquen el 83% de l'excés de mortalitat entre fumadors. Però l'altre 17%, que també havia de ser a causa del tabaquisme, no era

GRAN ESTUDI EPIDEMIOLÒGIC
S'han analitzat dades de gairebé un milió de persones sobre un període d'onze anys

MÉS ENLLÀ DELS TUMORS
El tabaquisme també augmenta la mortalitat per insuficiència renal i trastorns digestius

conseqüència de cap d'aquestes 21 malalties. És a dir, una de cada sis morts degudes al tabac es produïa per una causa no identificada.

En analitzar dades d'una gran població en la qual es van registrar 181.377 morts, els investiga-

dors han pogut obtenir una imatge detallada dels efectes del tabaquisme sobre la mortalitat i desemmascarar noves malalties causades pel tabac.

En la investigació, en la qual han participat científics de l'Escola de Medicina de Harvard i del Centre de Càncer Fred Hutchinson de Seattle –entre altres institucions–, s'han analitzat dades de la salut de 421.378 homes i 532.651 dones que tinguessin més de 55 anys durant el període 2000-2011.

Els resultats confirmen que el tabac pot causar més de deu tipus diferents de càncer (vegeu gràfic). Els més notables són el de pulmó i el de laringe, ja que són els que més freqüentment estan relacionats amb el tabac. Però destaquen també altres càncers de gran impacte en la salut pública com el colorectal –el

més comú en la població de Catalunya–, que és un 40% més probable entre fumadors que entre no fumadors.

La principal novetat de l'estudi se centra en els càncers de mama i de pròstata. Investigacions anteriors ja havien suggerit que hi ha una relació entre tabaquisme i càncer de mama. Tot i això, als Estats Units i a molts altres països les dones fumadores solen fer-se menys mamografies i consumir més alcohol. Per aquesta raó quedava el dubte de si la mortalitat més gran per càncer de mama entre fumadores es devia al tabac o a altres variables.

El nou estudi ha detectat ara que com més cigarrets fuma una dona al dia més gran és el risc de morir per càncer de mama. A més, en dones exfumadores, com més anys fa que han deixat

Emmalalteixen igual tot i que fumen menys

■ L'estudi de la Societat Americana del Càncer ha observat que, almenys als EUA, les dones fumen amb més moderació que els homes. Així, un 41% de les dones fumadores (davant un 23% dels homes) consumeixen menys de deu cigarrets al dia. Tot i això, els riscos per a la salut són gairebé iguals per a homes i dones. “Qualsevol esperaria que, si les dones fumen menys, tinguessin menys risc”, explica per correu electrònic Brian Carter, primer autor de l'estudi. Però, “per la meua experiència, el nombre d'anys que s'ha fumat és més important que el nombre de cigarrets diaris”.

Eric Jacobs, coordinador de l'estudi, aclareix en un altre correu que “els riscos no sempre són proporcionals a la quantitat que s'ha fumat; fins i tot un nombre relativament baix de cigarrets al dia eleva de manera substancial el risc de malalties cardiovasculars”.

DADES DE LA INVESTIGACIÓ DELS EUA

En homes

Un 9% són fumadors. Un 58,5% són exfumadors. Un 32,4% no ha fumat mai

En dones

Un 9,5% són fumadores. Un 41,8% són exfumadores. Un 48,7% no ha fumat mai

Estudi a gran escala

S'han analitzat dades de 421.378 homes i 532.651 dones durant onze anys en què s'han registrat 181.377 morts

Nivell educatiu

Com més alt és el nivell educatiu en un grup de població, menys persones solen fumar

el tabac, més es redueix el risc. Aquests resultats suggereixen que alguns casos de càncer de mama són conseqüència directa del consum de tabac.

En el cas del càncer de pròstata, les dades són més ambigües. Encara que hi ha un augment inequívoc del risc, que els investigadors xifren en un 43%, no s'ha detectat que aquest risc tingui relació amb la quantitat de cigarrets que es fumen al dia.

Els investigadors apunten a tres possibles causes per explicar aquesta mortalitat més elevada entre fumadors: podria ser que es facin menys proves de diagnòstic precoç; o bé que el tabac sigui la causa directa d'alguns casos de càncer de pròstata; o bé que el tabac acceleri la progressió del càncer. O també una combinació d'algunes d'aquestes causes.

Quant a malalties diferents del càncer, l'estudi confirma que el tabac multiplica per dos el risc de morir d'alguna infecció; el de morir d'infart per 2,6; de malaltia pulmonar obstructiva crònica per 27,5; i que augmenta el risc de morir d'ictus en un 90% i de diabetis en un 60%.

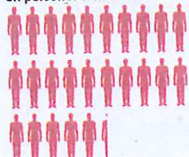
Els investigadors han desemmascarat també malalties degudes al tabac que fins ara no havien estat identificades. Entre aquestes malalties destaquen la insuficiència renal, la cirrosi hepàtica i diferents trastorns de l'aparell digestiu.●

Els càncers causats pel tabac

Risc de mort per cada tipus de càncer en persones fumadores en comparació amb persones no fumadores

Per cada cas de càncer d'una persona no fumadora, es donen...

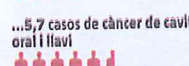
...25,3 casos de càncer de pulmó en persones fumadores

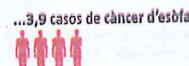
...13,9 casos de càncer de laringe

...5,7 casos de càncer de cavitat oral i llavi

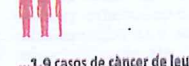
...3,9 casos de càncer d'esblag

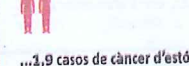
...3,9 casos de càncer de bufeta

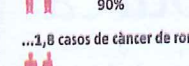
...2,3 casos de càncer de fetge

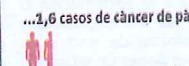
...1,9 casos de càncer de leucèmia mielòide aguda

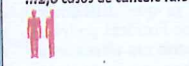
...1,9 casos de càncer d'estómac

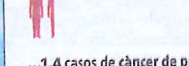
...1,8 casos de càncer de ronyó

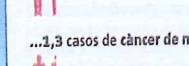
...1,6 casos de càncer de pàncrees

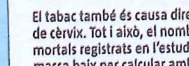
...1,6 casos de càncers rars

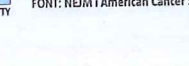
...1,4 casos de càncer colorectal

...1,4 casos de càncer de pròstata

...1,3 casos de càncer de mama

El tabac també és causa directa de càncer de cervix. Tot i això, el nombre de casos mortals registrats en l'estudi ha estat massa baix per calcular amb precisió l'augment de risc

FONT: NEJM i American Cancer Society

Experts demanen augmentar el preu del tabac i recuperar les campanyes de conscienciació per evitar que els menors s'iniciïn

Un pas més

BERNARDO RODRIGUEZ / EFE / ARXU

Els experts insisteixen a augmentar el preu dels paquets per desincentivar els menors

CELESTE LÓPEZ
Madrid

Les dades sobre el nombre de fumadors conviden a l'optimisme: cada vegada són menys els que s'enganxen a aquest hàbit nociu i més els que aconsegueixen trobar la força per a, després d'anys enganxats a un cigarret, apartar-lo de la seva vida. Segons les últimes xifres de consum, els espanyols van fumar el 2014 unes quantitats similars a les que es van registrar en aquell ja llunyà 1965: 2,15 milions de paquets. La xifra dista de les dades de més consum, 4,6 milions de paquets de tabac, registrades el 2008.

Aquestes xifres amaguen una realitat que els experts sí que han constatat: no és que el fumador consumeixi menys sinó que hi ha menys ciutadans addictes al tabac. Encara no hi ha dades oficials sobre el percentatge actual de consumidors de tabac, però la tendència en anys anteriors ha estat la reducció: entre els anys 2009 i el 2011, la taxa de fumadors va disminuir 2,4 punts. Això suposa que va descendir del 26,4% al 24%, segons les dades de l'Enquesta Nacional de Salut.

Les societats mèdiques i científiques estan contentes amb aquest panorama, però no satisfetes. Creuen que es pot fer més, molt més, per aconseguir reduir el percentatge de població fumadora al 20%, nivells similars als assolits al Regne Unit o també a Austràlia.

En aquesta línia es manifesten des del Comitè Nacional per a la Prevenció del Tabaquisme (CNPT), entitat que engloba la gran majoria de les societats mè-

diques, i que demanen "un pas més" per evitar no només el repunt del nombre de consumidors sinó el màxim descens possible. Membres del CNPT creuen que des que es va aprovar l'última legislació sobre el consum de tabac el 2012, el control del consum als llocs tancats s'ha flexibilitzat, així com la venda de cigarrets a menors.

El control de la venda i el consum, d'una banda, i la falta de conscienciació, de l'altra, són els principals obstacles per continuar avançant en la reducció d'aquest hàbit. Sobretot aquesta última, considerada fonamental perquè els menors no s'enganxin al tabac (el nombre d'adults que es converteixen en fumadors és mínim, assenyalen).

Des del CNPT s'aposta per implementar mesures encaminades

a encarrir el preu dels cigarrets, estimular la població a que deixi el tabac amb campanyes sanitàries i ajudar els ciutadans que ja volen fer-ho a aconseguir-ho.

El tema d'augmentar els impostos és la mesura estrella per als experts: "Un augment del 10% del preu del tabac suposa un increment del 3,7% d'adults

DADES POSITIVES...

Els espanyols fumen ara la mateixa quantitat de tabac que l'any 1965

...QUE ES PODEN MILLORAR

Experts demanen de treballar per reduir el percentatge de fumadors al 20%

REGNE UNIT

Prohibit fumar als cotxes amb nens

El Regne Unit prohibirà fumar des de l'1 d'octubre als conductors dels cotxes que portin nens com a passatgers, va informar ahir la cadena pública britànica BBC. La mesura, a semblança d'una que ja es va posar en marxa a Gal·les, té com a objectiu protegir els joves menors de 18 anys de rebre el fum del tabac. Les multes són de fins a 50 lliures (64 euros). La restricció no s'aplicarà si es condueix un descapotable.

MÉS FISCALITAT

Un 9,3% de joves deixaria el tabac si el preu s'incrementés un 10%

que deixarien de fumar i un 9,3% de joves que abandonarien el tabac", tal com va explicar el professor d'Economia de la facultat de Ciències de l'Empresa de la Universitat Politècnica de Cartagena, Angel López Nicolás, durant la presentació l'any passat de l'informe *La fiscalidad del tabaco y la salud*.

Una altra de les mesures que es demanen són les campanyes de conscienciació, que es troben desaparegudes a Espanya des de ja fa uns anys.●

A llarg termini, Els efectes en la salut apareixen anys després de començar a fumar

SEAN SHOT / GETTY